

фінансових потреб клієнтів – платежі, розрахунки за товари та послуги, зберігання коштів, а також позички: овердрафт, кредитні карти, кредити готівкою.

Прибуток банківської системи за підсумками I півріччя фактично буде прямо пропорційним рівню девальвації гривні, яка призведе до збитків комерційних банків внаслідок переоцінки коротких відкритих валютних позицій і погіршенню якості обслуговування валютних кредитів. Девальвація більше ніж на 20% може призвести до збитковості всієї банківської системи.

Список літератури

1. Бюлетень НБУ. – 2014. – №1. [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.bank/gov.ua/doccatalog.
2. 50 ведущих банков Украины [Електронний ресурс] // Коммерсантъ. - Режим доступу: www.journals.ua/business.
3. Капитал 500. Лучшие компании Украины [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.capital.ua.

Nikolay Zaets

Odessa national polytechnic university

The Condition and Management of Perspective Development of Banking System of Ukraine

The aim of the article is to define the conditions that constrain the development of banking system and to develop the directions of its strengthening and raising the trust among population to banking system.

Repeatedly the National Bank of Ukraine plays the role of observer in critical situation. It concerns abrupt fluctuations of currency rates and speculative actions of some commercial banks.

The potential of the development of banking system is still essential partially due to the insufficient network of banking services. Most perspective from the point of view of profitability is a complex of services of everyday financial needs of clients. The services include payments, bills for goods and services, money saving and borrowings such as overdraft, credit cards, cash credits.

The income of banking system according to the estimates for the first half-year is actually directly proportional to the level of hyena devaluation which will lead to losses of commercial banks as a result of reevaluation of short-term open currency positions and decrease of quality of currency credits services. The devaluation higher than 20% can lead to losses of all banking system.

banking system, crediting, financial monitoring

Одержано 15.05.14

УДК 338

Л.Д. Збаржевецька, канд. екон. наук, Л.М. Романюк, канд. екон. наук,

С.А. Фрунза, доц., канд. екон. наук,

Кіровоградський національний технічний університет

Інноваційні процеси: оцінка тенденцій та перспектив

У статті досліджуються інноваційні процеси в Україні та стан інноваційної діяльності в Кіровоградському регіоні. Проаналізовано рівень впровадження інновацій у промисловості регіону. Оцінено тенденції розвитку в інноваційній сфері, обґрунтовано проблему взаємодії таких факторів інноваційного розвитку як наука, освіта та виробництво. Акцентовано увагу на проблемах та ролі навчальних закладів у передових наукових дослідженнях, продукуванні інноваційних ідей. Визначено чинники, які спрямовані на підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

інновації, інноваційна сфера, інноваційна діяльність, інноваційний процес

Л.Д. Збаржевецька, Л.М. Романюк, © С.А. Фрунза, 2014

Л.Д. Збаржевецкая, канд. екон. наук, Л.М. Романюк, канд. екон. наук, С.А. Фрунза, доц., канд. екон. наук

Кировоградский национальный технический университет

Инновационные процессы: оценка тенденций и перспектив

В статье исследуются инновационные процессы в Украине и состояние инновационной деятельности в Кировоградском регионе. Проанализирован уровень внедрения инноваций в промышленность региона. Оценены тенденции развития инновационной сферы, обоснована проблема взаимодействия таких факторов инновационного развития как наука, образование и производство. Акцентировано внимание на проблемах и роли учебных заведений в передовых научных исследованиях, продуцировании инновационных идей. Определены факторы, которые направлены на повышение конкурентоспособности субъектов хозяйствования.

инновации, инновационная сфера, инновационная деятельность, инновационный процесс

Постановка проблеми. Сучасна світова економіка характеризується провідним значенням науково-технічного прогресу і дедалі вищою інтелектуалізацією виробництва, які визначають конкурентоспроможність суб'єктів господарювання та формують їх конкурентні переваги як у сфері виробництва матеріальних благ, так і у сфері їх просування на ринок. Конкурентні переваги не є сталими, вони утримуються тільки за умов ефективної політики і належної організації інноваційної діяльності на підприємстві. На цій основі уявлялося можливим досягнення високої конкурентоспроможності шляхом модернізації та оновлення виробничих потужностей підприємств, створення нових видів продукції, удосконалення системи управління, інтенсифікації інноваційного розвитку підприємства у цілому. Недооцінка ролі інновацій і науково-технічного забезпечення соціально-економічного розвитку в Україні призвела до того, що відбувається руйнація не тільки промислового, а й наукового потенціалу і, відповідно, загострення соціальних проблем.

Саме тому, останнім часом, великого значення набуває регіональний аспект розвитку інноваційної сфери та її ролі як важливого фактору економічного та соціального розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інновації є предметом особливої уваги у працях сучасних українських вчених, адже інноваційний розвиток залишається слабкою ланкою економіки України.

Так, питання інноваційного розвитку економіки, стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства, інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку висвітлені у працях Ю.М. Бажала, Л.К. Безчасного, В.М. Гриньова, М.В. Семікіна, В.В.Стадник, Д.М. Стеценка, Л.І. Федулової, Д.М. Черваньова, О.С Чмир. Автори одностайно стверджують, що впровадження інновацій стимулює якісні перетворення у виробництві, які, у свою чергу, є поштовхом до суттєвих позитивних змін у досягненні досконалості.

Науковці визнають, що для виходу економіки України з кризи немає іншого шляху, ніж подолання інноваційної інертності суб'єктів різних форм господарської діяльності, створення ефективного економічного механізму, здатного забезпечувати інноваційну активність [2], завершення структурної перебудови економіки, прискорення темпів економічного зростання.

Постановка завдання. Завданням статті є розкриття проблем у сфері взаємодії ключових чинників інноваційного розвитку: науки, освіти та виробництва, які є основним підґрунтям стійкого соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Аналіз сучасної економічної практики свідчить, що високих результатів підприємства можуть досягати лише за систематичної і цілеспрямованої інноваційної активності, спрямованої на пошук можливостей, які

відкриває середовище господарювання щодо виготовлення і впровадження нових видів продукції, товарів, виробничих засобів, відбір перспективних науково-технічних досягнень, своєчасне патентування винаходів, освоєння нових форм організації виробництва і ринків, просування наукомістких товарів на ринок. Це передбачає особливий інноваційний стиль господарювання, що базується на нових знаннях, їх технологічному застосуванні та ринковій реалізації.

Інноваційні процеси в економіці України не набули вагомих масштабів. В українській економіці домінують низькотехнологічні галузі виробництва, які природно відносяться до малонаукоємних галузей: добувна і паливна – 0,8-1%; харчова, легка промисловість, агропромисловість – 1,2%. У цілому в Україні домінує відтворення виробництва 3-го технологічного укладу (гірнична металургія, залізничний транспорт, неорганічна хімія та виробництво добрив тощо). Відповідно, майже 95% вітчизняної продукції належить до виробництв 3-го та 4-го технологічних укладів. Зростання ВВП, за рахунок введення нових технологій, в Україні оцінюється всього у 0,7-1% [3].

За даними Держкомстату України та Головного управління статистики у Кіровоградській області протягом останнього десятиріччя інноваційна активність вітчизняних промислових підприємств балансує в межах 11-18% (табл.1).

Таблиця 1 – Впровадження інновацій на промислових підприємствах [5]

Показники	2000	2005	2010	2011	2012
<i>Частка підприємств, що займалися інноваціями, %</i>					
Україна	18	11,9	13,8	16,2	17,4
Кіровоградська область	7,5	14,3	13,2	15,5	17,4
<i>Частка підприємств, що впроваджували інновації, %</i>					
Україна	14,8	8,2	11,5	12,8	13,6
Кіровоградська область	7,1	8,5	10,4	12,5	12,8
<i>Впроваджено нових технологічних процесів, процесів</i>					
Україна	1403	1808	2043	2510	2188
Кіровоградська область	2	42	29	27	31
<i>у т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі</i>					
Україна	430	690	479	517	554
Кіровоградська область	1	29	18	10	11
<i>Освоєно виробництво інноваційних видів продукції, найменувань</i>					
Україна	15323	3152	2408	3238	3403
Кіровоградська область	99	33	65	46	59
<i>з них нові види техніки</i>					
Україна	631	657	663	897	942
Кіровоградська область	1	9	28	20	22
<i>Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %</i>					
Україна	6,8	6,5	3,8	3,8	3,3
Кіровоградська область	1,2	7,0	5,2	5,3	2,8

Різке падіння інноваційної активності промислових підприємств України у 2005 р. зумовила низка політичних, законодавчих, економічних, енергетичних проблем в державі. І хоча в 2006-2012 рр. відбувалося деяке покращення в інноваційній сфері завдяки впровадженню нових технологічних процесів та освоєнню нових видів техніки, однак стан інноваційної активності залишається доволі низьким [5].

При цьому, основним видом інновацій, які здійснювались на підприємствах регіону, було освоєння виробництва нових видів продукції. У той же час, найбільш прибутковими у довгостроковій перспективі є не продуктові, а технологічні інновації, які сприяють економічному зростанню не лише у теперішній час, а дозволяють підвищити конкурентоспроможність підприємства на значно більший період у порівнянні з виробництвом лише нових видів продукції.

Питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю у Кіровоградській області у 2012 р. становила 17,4%, що на 1,2 в.п. більше проти попереднього року. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації у 2012 р. становила 12,8% загальної кількості підприємств, що на 0,3% більше, ніж у 2011 р. [4].

Найбільша кількість суб'єктів господарювання, що займаються інноваційною діяльністю спеціалізувалась у сферах: технічних наук (73,3% загальної кількості підприємств); сільськогосподарського профілю – 20%; педагогічних наук – решта [3].

У Кіровоградській області збільшується кількість впровадження у виробництво маловідходних та ресурсозберігаючих технологій, а також нових видів техніки. Разом з тим, питома вага обсягу реалізованої продукції у 2012 році в промисловості зменшилася на 2,5 %, в порівнянні з 2011 роком, та становила 2,8%.

Кіровоградська область має значний науково-технічний та виробничий потенціали у галузі сільськогосподарського машинобудування, які зосереджені у містах Кіровоград та Олександрія. Підприємства галузі готові запропонувати розробки з організації виробництва сучасних моделей сівалок, комбінованих ґрунтообробних і посівних агрегатів, зерно- і кормозбиральних комбайнів, борін, кормодробарок та інших машин. Кіровоградщина стабільно займає провідне місце за випуском насосів серед виробників даного виду продукції в Україні. Але для реалізації даних програм підприємствам необхідно надати достатній обсяг ресурсів, постійно вести роз'яснення персоналу щодо значення та сутності інновацій, інтенсивно та безперервно здійснювати навчання персоналу.

Майже 72,4% (21 підприємство) загальної кількості підприємств, що впроваджували інновації розташовано у місті Кіровоград, 2 у Кіровоградському районі, та по 1 підприємству у місті Світловодськ та Голованівському, Новгородківському, Новомиргородському, Олександрівському та Олександрійському районах.

За даними департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації, в галузі машинобудування та приладобудування здійснено ряд заходів. Зокрема: на ВАТ «Червона зірка» було оновлено асортимент продукції та освоєно випуск нових сівалок: «Оріон-9,6», «Вега-8» для висіву зернових культур при мінімальній обробці ґрунту; введено в дію нові ресурсо-зберігаючі технології «Бережливе виробництво»; впроваджено технології щодо поліпшення управління підприємством («Стратегічний менеджмент», «Візуальний менеджмент»). На ВАТ «Гідросила» освоєно виробництво гідронасосів та гідроприводів серії «UNIVERSAL», а саме: насосу НШ10У. На ПАТ «Кіровоградолія» у галузі харчової промисловості запроваджено енергозберігаючі технології, що дають можливість отримувати теплову енергію власного виробництва, не спалюючи мазут і газ.

Важливою складовою інноваційної діяльності є праця висококваліфікованих технологів, конструкторів, маркетологів, економістів, фінансистів, які виконують специфічні функції з технологічного проектування та конструювання новацій, забезпечення фінансами науково-дослідних і проектно-пошукових робіт, калькулювання витрат ресурсів, цінового проектування, просування на ринок тощо.

В Україні, всупереч світовим тенденціям, продовжується скорочення загальної чисельності кадрів, зайнятих у сфері досліджень і розробок. У 2012 р. загальна кількість працівників організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, становила 129,9 тис. осіб, що на 3,6% менше порівняно з відповідним періодом 2011 р., у т.ч. дослідників – на 2,5%. Кількість виконавців наукових та науково-технічних робіт на засадах сумісництва становила 61,1 тис. осіб, що менше на 10,4% порівняно з 2011р., у т.ч. дослідників – на 10,9%, техніків – на 22,2%, допоміжного персоналу – на 1,0%. У їхній загальній кількості дослідники склали 87,6%, доктори наук – 10,9%, кандидати

наук – 42,8%; жінки – 43,6%, майже половина з яких – фахівці з науковими ступенями (1312 докторів та 10898 кандидатів наук). Більшість дослідників-сумісників (83,3%) працювала у вищих навчальних закладах, 58,3% яких – фахівці вищої кваліфікації [4].

Усього чисельність працівників у наукових установах державного, підприємницького та освітнього секторів науки становить 0,63% від зайнятого населення України (у Росії й Білорусі відповідно 1,1% та 1,3%).

При загальному скороченні чисельності виконавців НДДКР, у 2012 р. практично не змінилася кількість фахівців з науковими ступенями.

Щодо ситуації в Кіровоградській області, у 2010 р. чисельність працівників основної діяльності організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи, склала 512 осіб, і порівняно з 2011 р., збільшилась на 6%. Науково та науково-технічні роботи виконували 309 дослідників (60%) та 203 особи інших категорій персоналу. У 2012 р. порівняно з 2009 р. спостерігається зниження питомої ваги чисельності фахівців, які виконують наукові дослідження та розробки за сумісництвом, та становлять 1129 осіб (за рахунок включення всіх науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, які поєднували викладацьку діяльність з науковою), з них 636 (56%) мали науковий ступінь доктора або кандидата наук (більшість яких знаходиться у віковій групі 50-59 років [4].

Усі ці працівники є суб'єктами інноваційної діяльності, однак лише частина з них бере на себе відповідальність за прийняття рішення щодо практичного застосування інновацій на підприємстві. Такі рішення, як правило, є ризикованими і приймаються, здебільшого, вищим керівництвом підприємства або його власником.

Ризик, що супроводжує інноваційні проекти, намагання використовувати дешеву робочу силу, застарілі виробничі технології та техніку, створюють умови для відхилення на вітчизняних підприємствах 80-90% всіх, запропонованих персоналом, інноваційних ідей.

В Україні, поки що, діє модель соціально-економічного розвитку, орієнтована на дешеві технології, техніку, сировину та робочу силу.

За даними служби статистики України середня заробітна плата за видами діяльності в економіці країни становить більше 3 тис. грн. або еквівалент 360 дол. США. Якщо отримані працівником 360 дол. розділити на середньомісячну норму робочого часу (166,83 год.), середньогодинна зарплата працівника становитиме 2,16 дол. Зарплата для більшості кваліфікованих робітників в Україні не перевищує 2 дол. США за годину.

Для порівняння: в Німеччині громадяни заробляють 40 євро за годину, у Швеції – 39 євро, Данії – 38,1 євро, Бельгії – 37,2 євро, Люксембурзі – 34,6 євро, у Франції – 34,2 євро, в Болгарії – 3,7 євро, в Румунії – 4,4 євро, Литві – 5,8 євро, в Латвії – 6 євро. Середня зарплата в Росії перевищила еквівалент 830 доларів США, що вище середньоукраїнського рівня більш ніж в 2 рази. Середня зарплата робітника в світі (за даними ООН серед 72 країн) становить 1480 доларів США за місяць [4].

Найбільше в ЄС заробляють громадяни, задіяні у промисловості, сфері послуг, будівництві, секторі некомерційної економіки (за винятком державного управління) (рис. 1).

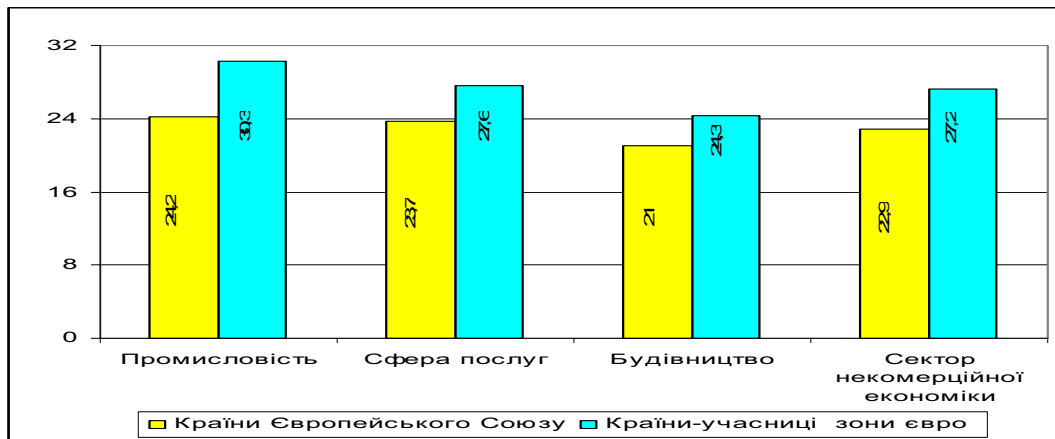

Рисунок 1 – Оплата праці громадян у Європі, євро за годину

Середню заробітну плату за видами економічної діяльності в Україні та регіоні наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Середня заробітна плата за окремими видами економічної діяльності (на кінець року), грн.

Роки	Усього	Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	Промисловість	Фінансова діяльність	Освіта
2012					
Україна	3377	2104	3818	6395	2767
Кіровоградська область	2428	2019	2728	3774	2323
2013					
Україна	3268	2503	3759	6259	2601
Кіровоградська область	2583	2246	2932	3949	2453

У Кіровоградському регіоні скорочується кількість впроваджених у виробництво раціоналізаторських пропозицій: у 2010 р. їх використано на 5,2% менше, ніж у 2009 р., у 2008 р. – на 4,8% менше, ніж у 2007 р. Раціоналізаторство здебільшого підтримується на великих підприємствах, які мають достатні фінансові, матеріально-технічні ресурси для інноваційної діяльності та патентні відділи. Разом з тим, кількість великих інноваційних підприємств, за період 2007-2012 рр., зменшилась, а кількість малих інноваційних підприємств, навпаки, має тенденцію до зростання [4].

Аналізуючи тенденції розвитку в інноваційній сфері доцільно зосередити увагу на складових інноваційного трикутника (наука – освіта – виробництво), які існують без будь-якої координації та загальних цілей. І це є головною проблемою для прискореного розвитку економіки держави.

В Україні не надається пріоритетної уваги науково-технологічному розвитку, що негативно позначається на науці і її потенціалі. Науковці стали не затребуваними економікою країни й тому втратили орієнтири і довгострокові цілі. У зв'язку з цим, доцільно політику держави спрямовувати на пріоритетний науково-технологічний розвиток, що буде створювати умови для розвитку стратегічних програм розбудови України та мати в основі власні наукові розробки і власний кадровий супровід, а отже, дозволить природнім чином вирішити проблему належного фінансування науки. Адже, для забезпечення пріоритетного науково-технологічного розвитку будь-якого суспільства, необхідно спрямовувати на науку близько 3 % від ВВП. Але ці витрати не обов'язково повинні фінансуватися з бюджету країни. З досвіду США і Японії, які

фінансують науку на рівні 3 % ВВП і вище, з бюджету на такі цілі виділяються кошти до 0,5 % від ВВП і лише на фінансування фундаментальних досліджень. Інші кошти наука одержує від виробничого сектора й бізнесу, будучи невід'ємною складовою інноваційного комплексу: виробництво, наука, освіта, бізнес [3].

Відсутність сучасного наукового обладнання, недостатня концентрація кадрового і фінансового потенціалу на проривних напрямках досліджень, масовий відтік молодих науковців за межі України обумовили кардинальне якісне відставання вітчизняної науки від передової у світі. Вищим навчальним закладам приділяється другорядна роль у проведенні передових наукових досліджень, що є основою елітної університетської підготовки. Університети, пов'язані в єдиному комплексі з виробництвом, створюють суспільні блага, товари й послуги. В той же час склалася система державних пріоритетів і відношення до університетської освіти як до просвітительської, допоміжної, а не як до продуктивної та інноваційної сфери.

Внаслідок об'єктивних процесів відбулося суттєве розширення вищої освіти. Назріла необхідність визнати наявність у державі двох ланок вищої освіти – масова вища освіта, що надає базові знання більшості населення України і передова вища освіта, що готує високоякісний, конкурентоспроможний людський капітал на основі використання наукових досліджень та інновацій. Університети України ще не стали центрами підготовки сучасних фахівців у сфері інновацій.

Всі учасники інноваційного процесу мають бути зацікавлені у поєднанні їх інтересів і зусиль у створенні і застосуванні нових знань та технологій з метою виходу на внутрішній і зовнішні ринки з високотехнологічною продукцією. У реалізації зазначеної взаємодії і створенні, таким чином, конкурентної економіки, заснованої на знаннях, роль державної влади є провідною.

Важливою складовою законодавчого поля інноваційної діяльності України має стати закон та відповідні нормативні акти, які б регулювали взаємні інтереси і мотивацію органічно нероздільних груп учасників інноваційного розвитку, а саме:

- високотехнологічних компаній, підприємств та інтелектуального середовища;
- конкурентоспроможних наукових лабораторій та груп, які зацікавлені у впровадженні своїх винаходів і отриманні винагороди через механізм Закону України «Про авторські та суміжні права»;
- факультетів, кафедр, лабораторій, відділів університетів, спроможних готувати якісний людський капітал, для кадрового супроводження інноваційної діяльності, які зацікавлені в оновленні своєї навчально-лабораторної бази за рахунок співпраці з високотехнологічними компаніями, організації практик для студентів, стажування працівників тощо;

Висновки. З аналізу стану інноваційних процесів, можна зробити висновок, що назріла нагальна необхідність у зміні негативних тенденцій, що склалися в науковій сфері та спрямуванні державної політики на формування та максимальне використання якісно нового науково-технічного потенціалу, для переведення вітчизняної економіки на інноваційний шлях розвитку.

Для розбудови інтелектуально-орієнтованої економіки необхідно розвивати науку з високим інноваційним потенціалом, сучасне технологічне оснащення та інформаційне забезпечення, раціональну організацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських розробок, розвинуту систему комерціалізації наукових результатів.

Державна політика має орієнтуватися на різні моделі інноваційного розвитку в залежності від стану науково-технічного потенціалу і конкретних проблем, що постають перед суспільством. Ефективність такого механізму має відповідати головним вимогам щодо його функціонування, а саме: маневреності і адаптивності

(здатності до саморегуляції у випадку відхилень від вибраної стратегії та цілей розвитку національної економіки), мати високий ступінь наукової обґрунтованості і визначеності розвитку та узгодженості інтересів різних суб'єктів інноваційної політики.

Комплекс заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності національної науки і освіти та її комплексної взаємодії з виробничими структурами, що є одним з невідкладних завдань для нашої країни та регіону має визначатися наступними взаємопов'язаними чинниками:

– державною політикою, яка має сформувати керовану інноваційну модель держави з включенням до неї фундаментальної і прикладної науки та передової освіти, як найважливіших продуктивних сил розвитку економіки;

– корінного реформування та посилення зв'язків вітчизняної науки і виробництва з метою повернення Україні ролі генератора нових знань, виробника конкурентоспроможних видів техніки та високих технологій і виходу з цієї продукцією на внутрішній і зовнішній ринки.

Інноваційна політика регіону має бути спрямована на розвиток науки й техніки, підвищення інноваційної активності підприємств, що забезпечить їх конкурентоспроможність та сприятиме захисту економічних інтересів.

Список літератури

1. Збаржевецька Л.Д. Методи, важелі та механізми підвищення інноваційної активності працівників / Л.Д. Збаржевецька // *Економіка и управление: научно-практический журнал* – №6. – Симферополь.: НАПКС, 2009. – С. 31-37.
2. Інноваційна складова економічного розвитку / [Л.К. Безчасний, В.П. Мельник, О.Г. Білоцерківець та ін.]; відп. ред. Л.К. Безчасний. – К. : НАН України, Ін-т економіки, 2000. – 262 с.
3. Інноваційна праця: діагностика проблем, важелі активізації [Текст] : монографія / [Семикіна М. В., Пасека С. Р., Збаржевецька Л. Д. та ін.]; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : [МАКЛАУТ], 2012. – 320 с
4. Наукова та інноваційна діяльність в області : стат. зб. – Головне управління статистики у Кіровоградській області, 2011. – 67 с.
5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2012 р. : стат. збірник. – Державна служба статистики України, 2013.

Lyudmila Zbarzhevetska, Lyudmila Romanyuk, Svetlana Frunza

Kirovograd natsionalnyy Technical University

Innovation processes: assessment of trends and prospects

The aim of this article is to analyze the main problems of basic elements of innovative development, such as science, education and industry.

Tendencies of innovative capacity in Ukraine and the state of innovative activity in Kirovohrad region were explored in the article. Application of innovative approaches in industrial sphere of a region was analyzed. Tendencies of innovations development were evaluated; interactions between the main elements of innovative development were investigated. Special attention was paid to the role of educational institutions in scientific research and suggestion of innovative ideas.

Ways of optimization of competitive capacity of national science and education were suggested.

innovations, innovation sphere, innovative activity, innovation process

Одержано 06.03.14